

i to isključive, inozemnog suda mogla biti nevaljana u pravnom poretku u kojem nije dopušteno isključenje tuzemne nadležnosti (kao što je to slučaj u zemljama engleskog prava, iako se po doktrini "forum conveniens" katkada prihvaća klauzula o inozemnoj nadležnosti). Iz činjenice da sud potvrdava okolnost da su prinudne norme nizozemskog prava istovrsne s normama njemačkog prava, jer oba prava sadrže prinudne norme Haških pravila o prijevozu robe morem kad je izdana teretnica, može se zaključiti da se analogna klauzula o isključivoj nadležnosti suda zemlje koja nije prihvatila Haška pravila ne bi mogla primijeniti. Vjerojatno je da će se ova presuda u tom smislu tumačiti.

E.P.

TRANSPORTNO OSIGURANJE

TALIJANSKI KASACIONI SUD

Presuda od 15.VII 1967.

Soc.Asborna Saponerie Liguri
c/a La Baloise i drugi

Pomorsko osiguranje - Osiguranje tereta - Klauzula FAPS - Ovom klauzulom nije pokrivena šteta na robi koja je pala u more - S njom je obuhvaćena samo ona šteta koja nastane potonućem tereta prouzrokovanog potonućem broda - Klauzula koja u općoj formi pokriva određene rizike može biti sužena posebnom klauzulom iz koje proizlazi da su neki pokriveni rizici opće klauzule isključeni - Isto tako dispozitivni zakonski propisi, prema kojima osiguratelj pokriva određene rizike, mogu biti derogirani ugovornim klauzulama stranaka iz kojih proizlazi da su neke zakonom predviđene rizike isključili

Stranke, osiguratelj i osiguranik, sklopili su ugovor o pomorskom osiguranju tereta. Među ostalim klauzulama u polici je bila navedena klauzula FAPS (slobodno od posebne avarije osim...). Tokom putovanja jedan dio osiguranog tereta pao je u more i potonuo. Budući da osiguratelj odbija plaćanje osigurnine, osiguranik ga tuži. Spor je došao pred Kasacioni sud. Ovaj sud je potvrdio stajalište Apelacionog suda prema kojemu navedenom klauzulom nije pokrivena utužena šteta. Razlozi Kasacionog suda su u glavnim crtama slijedeći:

Navedena klauzula pokriva samo one štete na teretu koje su prouzrokovane zajedničkom avarijom. Od šteta nastalih posebnom avarijom pokrivena su samo one koje nastanu potonućem, sudarom, požarom i nasukanjem. Sporno je pitanje značenja talijanske riječi "sommersione", koja se upotreb-

Ijava za primjenu navedene klauzule u slučaju potonuća. Osiguranik tvrdi da je ova riječ zamijenila izraz "naufragio" upravo radi toga što se time htjelo navesti da se pokrivaju sve štete potonuća stvari, a ne samo one prouzrokovane potonućem broda. Sud ne prihvaća ovo stajalište. Iz historije razloga ovog instituta proizlazi da je odnosna izmjena riječi izvršena u drugu svrhu, a ne u onu koju navodi tužitelj. S tom izmjenom htjela se pokriti i ona šteta koja bude prouzrokovana uronjenjem broda, a ne samo ona nastala potapljanjem broda. Tako je pokrivena svaka šteta koja nastane prodorom vode u brod, a koji prodor ne prouzrokuje potonuće broda. U svakom slučaju, prema stajalištu Kasacije, mora se raditi o brodu, a ne samo o teretu. Prema tome pad tereta u more i stim padom prouzrokovana šteta nije pokrivena navedenom klauzulom.

Sud svoje stajalište potkrepljuje i pozivom na klauzulu police osiguranja prema kojoj je osiguranjem pokrivena i šteta nastala padom stvari u more, ali samo za vrijeme ukrcaja i iskrcaja tereta. Iz ovoga logički proizlazi da su stranke štetu nastalu padom tereta u more ograničile samo na navedeni period, pa dosljedno tome štete prouzrokovane padom tereta u more, izvan ukrcaja i iskrcaja, isključene su od osiguranja.

Tužitelj nadalje navodi da je Apelacioni sud svojom presudom povrijedio propis člana 52. Zakonika o plovidbi, prema kojemu osiguratelj pokriva štete prouzrokovane olujom, potonućem, nasukanjem, sudarom, bacanjem u more, eksplozijom, požarom, piraterijom i uopće svim rizicima plovidbe. Kasacioni sud smatra da je navedeni propis dispozitivne prirode, pa dolazi do primjene kad stranke ugovornim klauzulama ne ugovore nešto drugo. U ovom sporu su gore navedene klauzule suzile pokrivenne rizike iz cit. člana Zakonika o plovidbi. Za ovako sužene pokrivenne rizike osiguranik je platio manju premiju, pa se radi toga ne može pozivati na navedeni zakonski propis.

(Dir.Mar.1968, str.86)

B.J.

SAVEZNI SUD SR NJEMAČKE

Presuda od 13.XI 1967.
br. ZR 203/65

Pomorsko osiguranje robe - Klauzule instituta WA i "od skladišta do skladišta" - Ovim klauzulama treba dati ono značenje koje im se daje u inozemnom pravnom prometu, a ne ono koje proizlazi iz načela njemačkog prava - Ukoliko osigura-